

KONFERENCA VJETORE E BANKAVE TË KOSOVËS 2017

ANNUAL BANKING CONFERENCE OF KOSOVO 2017

REDUKTIMI I TRANSAKSIONEVE ME PARA TË GATSHME: MUNDESI TË DHE SFIDAT

REDUCING CASH TRANSACTIONS: OPPORTUNITIES AND CHALLENGES

1 DHJETOR 2017 / DECEMBER 1ST 2017

Fjalët hyrëse / Keynote Address

**Ilir
Aliu**

Kryetar i Bordit të Drejtorëve -Shoqata e Bankave të Kosovës,
CEO- ProCreditBank /Chairman of the Board of Directors, KBA & , Pro Credit Bank

**Fehmi
Mehmeti**

UD Governor, Banka Qendrore e Republikës së Kosovës / Acting Governor, Central Bank of the Republic of Kosovo

**Robert
Wright**

Zëvendës kryetar i Bordit të Drejtorëve, Shoqata e Bankave të Kosovës , CEO – Raiffeisen Bank Kosovo/ Vice- Chairman of the Board of Director, KBA & CEO, Raiffeisen Bank Kosovo

**Eriola
Bibolli**

Zëvendës drejtoreshë Pro Credit Bank / Deputy CEO, Pro Credit Bank Kosovo

Panelistët / Panelists

**Dukagjin
Shylemaja**

Zëvendës drejtor i TEB / Deputy CEO, TEB

**Lulzim
Ismajli**

Zëvendës Governor Banka Qëndrore e Republikës së Kosovës / Deputy Governor, Central Bank of the Republic of Kosovo

**Valdrin
Lluka**

Minister i Zhvillimit Ekonomik në Republikën e Kosovës
Minister of Economic Development of Republic of Kosovo

**Erolld
Belegu**

Këshilltar Politik i Kryeministrit për punë të jashtme, tregti, turizëm dhe sport / Political Advisor to Prime Minister Foreign Affairs, Trade, Tourism and Sports

**Sakip
Ymeri**

Drejtor i përgjithshëm i Administratës Tatimore të Kosovës
General Director of the Tax Administration of the Republic of Kosovo

Fjala e Mirëseardhjes

Welcoming
Remarks

Dëshiroj që secilit nga ju të ju uroj mirëseardhje në **Koferencën Vjetore të Bankave të Kosovës**. Kjo konferencë adreson një çështje të rëndësishme për ekonominë e vendit siq është reduktimi i transaksioneve me para të gatshme.

Një prej problemeve kyçe që kanë karakterizuar ekonominë e Kosovës gjatë këtyre 10 viteve të ndërtimit të kapaciteteve shtetërore, është informaliteti në ekonomi i cili, sipas raporteve të fundit, vlerësohet të jetë afër 31.7%. Informaliteti ekonomik sjell një sërë problemesh në ekonominë e një vendi përfshirë këtu konkurrencën e pandershme, evazionin e tatimeve dhe taksave, punësimin pa kontrata të punës, shitjen e produkteve nën standarde, etj. Një zgjidhje efektive për këtë problem ekonomik të vendit është reduktimi i përdorimit të parasë së gatshme. Kjo konference krijon një platformë të diskutimit të palëve me interes rreth rëndësisë që ka reduktimi i transaksioneve me para të gatshme për një zhvillim ekonomik më të madhë në Kosovë. Në bazë të diskutimeve dhe konkluzioneve të kësaj konference pritet mobilizim i të gjithë akterëve në mënyrë që axhenda nacionale për reduktimin e transaksioneve me para të gatshme të lëvizë përpara me hapa më të përshpejtuar.

Falenderoj Bankat Komerciale për mbështetjen e tyre në organizimin e kësaj konference.

Faleminderit për pjesëmarrje dhe uroj që të kaloni sa më mire në këtë konferencë.

Me respekt,
Petrit Balija, Drejtor Ekzekutiv, Shoqata e Bankave të Kosovës

I would like to welcome each one of you to the **Annual Banking Conference of Kosovo**. This conference addresses an important issue for the country's economy, such as the reduction of cash transactions.

One of the key problems that has characterized Kosovo's economy during these 10 years of state capacity building is informality in the economy, which, according to recent reports, is estimated to be close to 31.7%. Economic informality brings a number of problems to a country's economy, including unfair competition, tax and tax evasion, employment without employment contracts, selling under standard products, and so on. An effective solution to this economic problem is to reduce of cash usage.

This conference creates a platform for stockholder discussion about the importance of reducing cash transactions for greater economic development in Kosovo. Based on the discussion and conclusions of this conference, it is expected that all stakeholders will be mobilized so the national agenda for reducing cash transaction moves ahead with more accelerated steps.

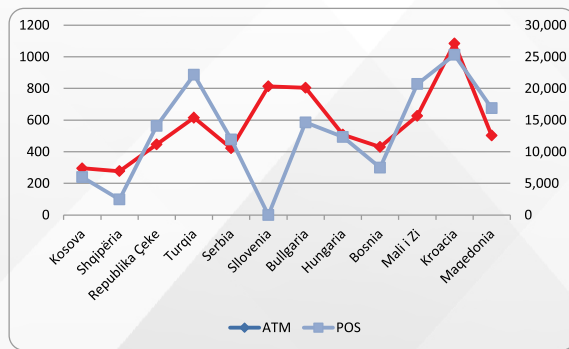
I would like to thank all the commercial banks for their support in this conference.

Thank you all for you participation and I hope that you enjoy this conference.

Respectfully,
Petrit Balija, Executive Director, Kosovo Banking Association

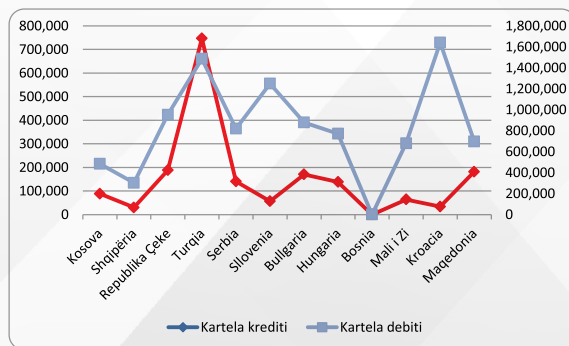
Numri i terminaleve ATM dhe POS për 1 milion banorë /

Number of ATM and POS terminals
for 1 million resident

Numri i kartelave të kreditit dhe debitit për 1 milion banor /

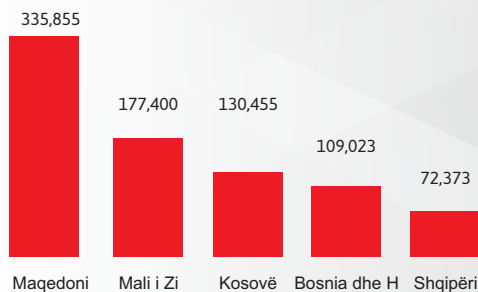
Number of credit and debit card
for 1 million resident

Ref. Banka Qendrore e Republikës së Kosovës /
Central Bank of Republic of Kosovo

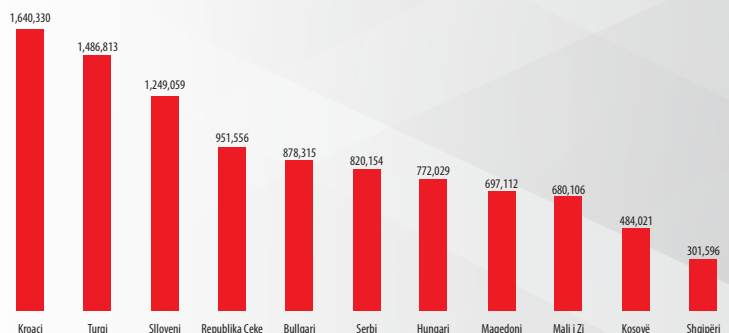
Numri i kartelave debit për 1,000,000 banorë në vitin 2016 /

Number of debit card for 1,000,000 resident in 2016 year

Numri I llogarive E-banking për 1,000,000 në vitin 2016 /

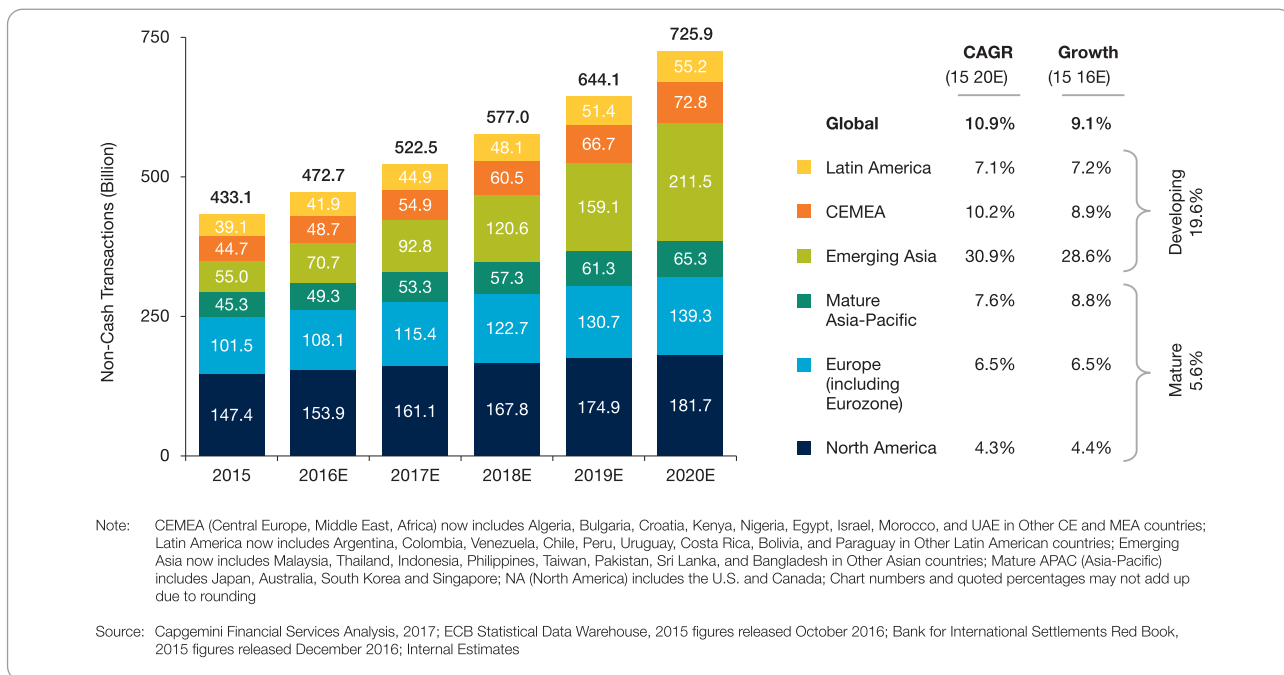
Number of E- banking accounts for 1,000,000 in 2016 year

Ref. Banka Qendrore e Republikës së Kosovës / Central Bank of Republic of Kosovo

Numri i transaksioneve pa para të gatshme në mbarë botën (miliardë), sipas rajonit 2015- 2020 E /

Number of Worldwide Non –Cash Transactions (Billion), by Region, 2015-2020 E

Cash-Use Reduction Initiatives

In Europe, the EPC plans to reduce use of cash, with SEPA devised to remove cash machines and replace them with plastic money or mobile phones for transaction across all customer outlets. The cashless society project by EPC is expected to start November 2017. Most Nordic countries have taken to lead in going cashless, with Sweden topping the list. About 2.0 % of the total values of transaction in Sweden are cash with a target to lower this to below 0.5% by 2020.

Iniciativa për reduktimin e përdorimit të parave të gatshme

Në Evropë, EPC planifikon të zvogëlojë përdorimin e parave të gatshme, me SEPA-n ka hartuar për të hequr makinat e para dhe për t'i zëvendësuar ato me para plastike ose telefona celularë për transaksion në të gjitha shitoret e konsumatorëve. Projekti i shoqërisë së parave të gatshme nga EPC pritet të nisë nëntor 2017. Shumica e vendeve nordike kanë marrë për të udhëhequr duke shkuar në para të gatshme, me Suedinë në krye të listës. Rreth 2.0% e vlerës së përgjithshme të transaksionit në Suedi janë para të gatshme me një objektiv për të ulur këtë në nën 0.5% deri në vitin 2020.

Konferenca Vjetore e Bankave të Kosovës / 2017 Annual Banking Conference of Kosovo / 2017

Reduktimi i transaksioneve me para të gatshme: Mundësitë dhe Sfidat Reducing Cash Transactions: Opportunities and Challenges

Organizuar nga Shoqata e Bankave të Kosovës
Hosted by Kosovo Banking Association
1 Dhjetor 2017/ 1 December, 2017

Emerald Hotel, Magjistralja Prishtine Shkup, 10000 Prishtinë

RENDI I DITËS

PROGRAMME

9:45 Regjistrimi & Kafe / Registration & Coffee

10:00 Fjalë Mirëseardhje / Welcoming Remarks

Petrit BALIJA, Drejtor ekzekutiv / Executive Director, Kosovo Banking Association

10:05 Fjalët hyrëse / Keynote Address

Ilir ALIU, Kryetar i Bordit të drejtorëve, SHBK & CEO, ProCreditBank Kosovo / Chairman of the Board of Directors, KBA & CEO, ProCredit Bank Kosovo

Fehmi MEHMETI, Ushtrues Detyre, Banka Qëndrore e Republikës së Kosovës / Acting Governor, Central Bank of Republic of Kosovo

10:25 Prespektiva ndërkombëtare: Trendet në arenën financiare ndërkombëtare /
International Perspective: Trends in the international financial arena

Robert WRIGHT, Zëvendës Kryetar i Bordit të Drejtorëve / Vice Chairman of the Board of Directors, KBA & CEO, Raiffeisen Bank Kosovo

10:40 Pa para të gatshme : Më shumë komoditet, me shumë siguri dhe më pak informalitet
Going Cashless: More Convenience, More Security and Less informality

Eriola BIBOLLI, Zëvendësdrejtoreshë, Pro CreditBank Kosovo / Deputy CEO, ProCredit Bank Kosovo

11:00 Pauza e Kafës / Coffee pause

11:15 Diskutim në panel / Panel Discussion

Reduktimi i transaksioneve me para të gatshme: Harmonizimi i përpjekjeve të Bankave me palë me interes / Reducing Cash Transactions: Aligning Efforts of Banks with Stakeholders

Panelistët / Panelists:

-**Lulzim ISMAJLI**, Zëvendës Guvernator, Banka Qëndrore e Republikës së Kosovës /
Deputy Governor, Central Bank of the Republic of Kosovo

-**Valdrin LLUKA**, Minister i Zhvillimit Ekonomik në Republikën e Kosovës /
Minister of Economic Development of the Republic of Kosovo

-**Sakip YMERI**, Drejtor i përgjithshëm i Administratës Tatimore të Kosovës /
General Director of the Tax Administration of the Republic of Kosovo

-**Erold Belegu** -Këshilltar Politik i Kryeministrit për punë të jashtme, tregti, turizëm dhe sport /
Political Advisor to Prime Minister Foreign Affairs, Trade, Tourism and Sports

-**Dukagjin SHYLEMAJA**, Zëvendës drejtor, TEB / Deputy CEO, TEB

12:15 Pyetje & Diskutim / Questions & Discussion

12:30 Përmbyllje / Closing Remarks

Petrit BALIJA, Drejtor Ekzekutiv, SHBK / Executive Director, KBA

Koktej rrjetëzimi pas përmbylljes / Networking Lunch follows conclusion of programme

SHOQATA E BANKAVE TË KOSOVËS
KOSOVO BANKING ASSOCIATION

KONFERENCA VJETORE E BANKAVE TË KOSOVËS 2017

ANNUAL BANKING CONFERENCE OF KOSOVO 2017

**REDUKTIMI I TRANSAKSIONEVE
ME PARA TË GATSHME:
MUNDESITË DHE SFIDAT**

**REDUCING CASH TRANSACTIONS:
OPPORTUNITIES AND CHALLENGES**

1 DHJETOR 2017 / DECEMBER 1ST 2017

İŞBANK

